

РЕШЕНИЕ

№ 29

гр. , 14.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ в публично заседание на тринадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Магдалена Ат. Жбантова
Стефанова

като разгледа докладваното от Магдалена Ат. Жбантова Стефанова
Гражданско дело № 20201220100625 по описа за 2020 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано във връзка с искова молба, подадена от Д. Н. П. от с.Мосомище, обл.Благоевград против „Застрахователна компания Лев Инс“ АД гр.София. Иска се да бъде осъден ответника да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер на 15000 лева, настъпили вследствие виновно причиняване смъртта на А.Р.М. при ПТП от 12.08.2015 г., виновно причинено от застрахован по задължителна застраховка „ГО“ при ответника водач А.Л., ведно със законната лихва от деня на увреждането до окончателно изплащане на обезщетението. Иска се също да бъде осъден ответника да заплати на ищеца спорените разноски по делото.

Ищцата твърди, че е внучка на А.М., бивша жителка на с.Мосомище, починала в резултат на ПТП, настъпило на 12.08.2015 г. ПТП, причинило смъртта на А.М. е осъществено от АНГ. ИЛ. Л., който при управление на лек автомобил марка „Ситроен“, модел „.....“ с д.к. №..... с.Мосомище нарушил правилата за движение по пътищата и при движениена заден ход, без да се увери, че пътят зад превозното средство е свободен, блъснал пешеходката А.М. и й причинил несъвместими със живота

увреждания. По случая е образувано досъдебно призивидство, постановена е присъда на ОС Благоевград, потвърдена с решение на САС. Произшествието е настъпило по изключителна вина на Л., а смъртта на М.е в причинно-следствена връзка с ПТП. Между починалата А.М. и ищеца имало създадена силна емоционална връзка, поради което след смъртта ѝ ищецът преживява душевни болки и страдания - стрес, потиснатост, вътрешна опустошеност, развила е остро душевно разстройство. Предвид изложеното са предявени настоящите иски.

Правната квалификация на предявеният иск е по чл.226 от КЗ (отменен) във връзка с чл. 45 и чл.52 от ЗЗД и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Ответникът „Застрахователна компания Лев Инс“ АД е подал отговор на исковата молба, в който застъпва становище за недопустимост на предявените иски поради неспазена процедура по чл.498 от КЗ. По същество счита исковите за неоснователни, доколкото не се установява, че ищцата следва да получи обезщетение за неимуществени вреди за нейната родственичка. Не се твърди в и.м. най-близките родственици да са били в обтегнати отношения с починалата или особени обстоятелства да изключват правото им на обезвреда. Не се твърди да няма близки (обратното се установява от представените доказателства) или поради особени обстоятелства ищцата да е имала отношения на особена близост, които да обосноват особена житейска връзка, различна от обичайната между баба и внук. В исковата молба са използвани общи формулировки, не са налице конкретни твърдения за житейски обстоятелства даващи основание да се приеме изключителност или особена близост, извън обичайната, между ищцата и починалото лице. Поради това оспорват твърденията за естеството на емоционалната близост между ищцата и пострадалото лице и за ежедневно увеличаващи се и продължаващи страдания и мъки у ищцата, 3които са в причинна връзка със смъртта на пострадалата. Твърдят, че процесното произшествие се е осъществило и по причина на поведението на пешеходката М. несъобразено с конкретната пътна обстановка. Оспорват размера на претендираното обезщетение, като прекомерен и в противоречие на принципа за справедливост. Съгласно §96 от ПЗР на ЗИД на КЗ се определя лимит на обезщетението на лицата по чл.493а, ал.4 от КЗ – до 5000 лева. Повдигат възражение за изтекла погасителна давност относно претенцията за

обезщетение, както и относно претенцията за лихви от датата на процесното произшествие и от датата на смъртта на пострадалата.

По молба на ответното застрахователно дружество, като трето лице – помагач на негова страна е конституиран АНГ. ИЛ. Л. от с.Мосомище. От страна на третото лице е постъпил отговор, с който се застъпва становище за допустимост, но неоснователност на предявеният иск. Счита, че е допустимо и лица извън най-близкия семеен и родствен кръг да получат обезщетение, но в изключителни случаи – когато претендиращият докаже, че е изградил с починалия особено близка и трайна житейска връзка и търпи значителни морални болки и страдания от неговата загуба, с продължително проявление във времето. В исковата молба са използвани общи формулировки, не даващи основание да се приеме нито изключителност, нито особена близост, извън обичайната, между ищцата и починалото лице. Обстоятелството, че бабата се е грижила за ищцата като малка, докато родителите са били на работа е обичайна ситуация в почти всяко българско семейство. Няма данни ищцата да е живяла с баба си в продължителен период преди датата на инцидента. Установява се от представените документи, че на 19 г. ищцата е родила дете, сключила е брак, поради което следва да се заключи, че е създала свое семейство и живее на друг адрес. Дълъг период след създаване на нейно собствено семейство, ищцата не е живяла с баба си, не се е грижила за нея, поради което твърденията за особена близост между двете са безпредметни. Няма данни за връзка между смъртта на бабата и твърдяното остро душевно разстройство, поради което е недопустимо назначаването на психиатрична експертиза, също и предвид времето между смъртта и предявяване на иска, както и липсата на представени документи ищцата да е търсила или ползвала специализирана помощ за това. Повдига възражение за изтекла погасителна давност относно претенцията за обезщетение, както и относно претенцията за лихви от датата на процесното произшествие.

Правната квалификация на възраженията на ответниците е по чл.130 от ГПК във вр. с чл.498 от КЗ, §96 от ПЗР на ЗИД на КЗ, чл.110 и чл.111, б.,в“ от ЗЗД.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

С влязлото в законна сила понастоящем съдебно решение № 221 от 08.07.2020 г. по ВНОХД № 64/2020 г. по описа на АС – София е потвърдена присъда № 2991/02.07.2019 г. по НОХД №230/2018 г. по описа на ОС – Благоевград, с която подсъдимият АНГ. ИЛ. Л. от с. Мосомище е признат за виновен в това, че на 12.08.2015 г., около 19:00 часа в с. Мосомище, общ. Гоце Делчев, на ул. „Охрид“, като правоспособен водач на МПС- лек автомобил „.....“ с рег. № собственост на Р.Г.. Л.а е нарушил правилата за движение, обективирани в чл.40, ал.1 от ЗДвП: „Преди да започне движение назад, водачът е длъжен да се убеди, че пътят зад превозното средство е свободен и че няма да създаде опасност или затруднение за останалите участници в движението” и чл.40, ал.2 от ЗДвП: „По време на движение водачът е длъжен непрекъснато да наблюдава пътя зад превозното средство, а когато това е невъзможно, той е длъжен да осигури лице, което да му сигнализира за опасности“, в резултат на което по непредпазливост причинил смъртта на А.Р.М., б.ж. на с. Мосомище, общ. Гоце Делчев, като след деянието е направил всичко, зависещо от него за оказване помощ на пострадалата, поради което и на основание чл.343а, ал.1, б.„б“ от НК, във вр. с чл.343, ал.1, б.„в“, пр.1, във вр. с чл.342, ал.1, пр.3 от НК, във вр. с чл. 40, ал.1 и ал.2 от ЗДвП, във вр. и с чл. 54 и чл.36 от НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 1 година, чието изтърпяване е отложено за срок от 3 години.

С решението на АС – София е прието само едно изменение в мотивната част, а именно, че първия контакт е бил между лявата задна част на бронята на автомобила, управляван от Л. и лявата част от гърба на пешеходката, а прегазването е осъществено със задно ляво колело на автомобила.

За изясняване на обстоятелствата относно механизма на процесното ПТП , с оглед възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат, е допусната съдебна автотехническа експертиза, съгласно заключението по според данните по делото на 12.08.2015 г. около 19.00 ч. , в село Мосомнище, общ. Гоце Делчев, обл. Благоевград на улица „Охрид“, правоспособния водач АНГ. ИЛ. Л. излиза от дома си и се качва в паркирания на улицата пред дома му автомобил. След това потегля на заден ход по улицата по посока на кръстовището с улица „Цар Симеон“ . Управлявания от него лек автомобил марка "..... " , с рег. № при движение на заден ход

се е движел плътно в лявата част на пътя по посоката на огледа, тоест в дясно по предполагаемата посока на движение на пешеходката. При това движение на заден ход водача не е забелязал движещата се по улица „Охрид“, зад автомобила А.Р. М. от село Мосомище, като до мястото на ПТП автомобила е развил скорост от около 3,1м/сек - 11 км/час. Вероятно пешеходката е видяла приближаващия автомобил и се е опитала да се отстрани и да избегне удара. Съгласно медицинската експертиза на мястото на ПТП тя е била в легнало, или седнало положение и прегазването е станало косо през гърба, като следите по дрехите и по тялото са с ширина 0,20 — 0,40 м. Установените увреждания в горната част на гърба и гръдния кош, установената гръдна, коремна и гръбначномозъчна травма/причина за смъртта), добре отговарят да се дължат на удар/и/ от части на автомобил (двустранно притискане от автомобилно колело върху терена на земната повърхност), при прегазване. Видно от разположението и вида на тези травматични увреждания и установените протривания по охлузванията на гърба със зацапванията по гърба на ризата, основният удар както и прегазването са били през горната част на гърба. При аутопсията не се установяват травматични увреждания, които да сочат, че в момента на първоначалният контактен удар пострадалият е бил в изправено положение. Установените кръвонасядане по тилната област на главата и охлузвания по коленете е възможно да се причинят и при контактен удар с външна част от автомобилната кабина, но същите като вид, разположение и зацапвания по тях добре отговарят да са причинени от терена на земната повърхност, при падане а и последващо леко завличане, особено охлузванията по и около коленете и лявото ходило." При огледа на автомобила се констатира че е „На височина от 0.55 до 0. 63 м. по височина на левия рог на задната броня се наблюдава друго протриване. "

При анализа за определяне на разположението на отразените в протокола за оглед находки и веществени доказателства е направен извода, че прегазването е извършено с лявото задно колело. Тези обстоятелства определят, че вероятно при опита си да избегне удара от автомобила пешеходката е паднала, като е възможно на мястото на първоначалното съприкосновение на автомобила с тялото и да е станало с левия рог на бронята и тила на пострадалата, тоест тя да е била в седнало състояние. Следствие на удара горната част на тялото е избутано назад, паднало е по лице върху терена и след това е прегазено от задното ляво колело. След удара

вероятно водача се е опитал да спре за да види какво е ударил и прегазил, тъй като това не е възможно да не бъде усетено, придвижил автомобила напред и я е прегазил повторно, което е увеличило травматичните увреждания. До мястото на ПТП автомобила е изминал разстояние от около 12-13 м. Ако водача бе забелязал старата жена при първоначалното движение на заден ход и бе задействал спирачната уредба, при опасна зона от около 5,7 м. той е имал техническа възможност да спре и да предотврати удара и прегазването. След ПТП пострадалата е откарана в МБАЛ Гоце Делчев със същия Автомобил, с който е била прегазена, където е починала. При тези обстоятелства след ПТП произшествието не е било запазено.

Мястото на произшествието съобразно данните от воденото досъдебно производство и направените два дни след произшествието снимки представлява пътно платно — на места с остатъци от асфалтово покритие с ширина 7.90 м., с надлъжен наклон на спускане 6,0 %, с напречен наклон 4%. От дясно по посока на огледа има затревена част в началото с ширина от около 2.50 м., която в долния край до кръстовището намалява до 1,6 м. От ляво извън затревената част, която е със средна ширина от около 0,15 м. пътя представлява отъпкан черен път от пясък, камъни и чакъл с видими неравности. В долната част към Т-образното кръстовище с ул. „Струга“ на ширина от кирпична страна на сграда има купчина от разхвърляни камъни по ширина около 1,20 - 1,50 м. В района на ПТП няма хоризонтална маркировка и пътни знаци. Широчината на пътя на приблизителното място на ПТП - 5,30 м.

Няма сведение в материалите на делото за посоката на движение на пешеходката. Предполага се, че тя се е движела от Т-образното кръстовище на ул. „Охрид“ с ул. „Струга“ по посока на дома, в който е живеела, която е обратно на движението на лекия автомобил. Възрастта на пешеходката не би позволило тя да се движи много бързо. Времето за което автомобила е изминал разстоянието от мястото на което е бил паркиран до мястото на удара е 7.7 секунди. Старата жена се е движела по наклон от 6%, поради което се приема, че се движела с бавен ход и според възрастта скоростта и е 1,8 км/час - 0,5 м/сек. За времето за което автомобила е изминал разстоянието до мястото на удара, пешеходката, ако се е движела, се е намирала на разстояние от мястото на удара около $7,7 \cdot 0,5 = 3,85$ м. Общото разстояние на което се е намирала пешеходката от автомобила, при неговото потегляне назад, ако се е

движела е около 14 - 15 м. Разстоянието от предната лява врата до пешеходката е била 17 - 18 м. и на снимките ясно се вижда ,че няма пречка тя да е била видима за водача при качването в автомобила и при движението назад. Видимостта на пешеходката към паркирания автомобила при нейното движение от Т-образното кръстовище на ул. „Охрид” с ул. „Струга” по посока на автомобила е неограничена. На ул. „Охрид” няма оформени тротоари и други определени за пешеходци места за движение. Пешеходката не е имала възможност да се движи плътно в дясно, поради наличието на камани от дясно на посоката и на движение по ширина от 1.20 – 1.50 м. От дясно по посока на огледа и от ляво по посоката на движение на пешеходката има затревена част в началото с ширина от около 2.50 м.,която в долния край до кръстовището намаля до 1.6 м.

Данните от медицинската експертиза потвърждават извода, че първоначалното съприкосновение е при седнала или легнала на пътното платно пешеходка. След първоначалното съприкосновение пешеходката е била прегазена при движение назад и след това напред от задното ляво колело на автомобила, затова е намерена зад автомобила. При анализа на движението на пешеходката и на автомобила се определи , че за времето от момента на тръгване на автомобила от мястото където е бил паркиран до мястото на ПТП, където траекторията на движение на пешеходката и на автомобила са се пресекли, тя е изминала разстояние около 3.80 – 4.0 м.

Обзорността от вътрешното огледало на автомобила на нивото на асфалта е около 11 - 12 м., тоест при легнал на асфалта пешеходец. При пешеходец движещ се изправен, видимостта е на по-голямо разстояние. При височина на пешеходката в изправено положение от 1.60 м., приблизително колкото е височината на автомобила, тя е била видима в прав ръст до разстоянието определено ,че се е намирала на около 17 - 18 м. до самия автомобил. Наклона на пътя също оказва влияние върху видимостта към вътрешното огледало. В конкретния случай наклона от 6% - ($3,43^{\circ}$) е спомагало за по-добра видимост зад автомобила. Действителната зона на обзорност от огледалата за обратно виждане на лекия автомобил зависи от регулировката им, което се извършва индивидуално от водача. Ако водача в момента на влизане в купето е погледнал в огледалото за обратно виждане, дори пешеходката да е лежала вече на пътното платно на мястото на ПТП на около 14 - 15 м., при тази

обзорност той е имал възможност да я забележи.

По отношение на това дали пешеходката е имала възможност да предотврати настъпването на ПТП, вещото лице заявява, че мнението му съвпада с това на вещото лице по медицинската експертиза за начина за положение на тялото на пешеходката в седнало или легнало състояние - „При аутопсията не се установяват обективни данни, за настъпване на остър съдов инцидент, следствие на които пострадалата да е била в хоризонтално или лежащо положение, непосредствено преди ПТП-то. Това не изключва възможността за случайно падане непосредствено преди ПТП-то и последвалото прегазване. Това падане е възможно да се е получило при опита на пешеходката да избегне удара от автомобила, при което в предвид на напредналата си възраст от 80 години, да се е спънала и да е паднала на пътя. Именно тогава е възможно да са паднали и чехлите с които е била обута. Вещото лице не изключва и варианта водача да е забелязал пешеходката и е задействал спирачната система, след като е изминал по-голямо разстояние от опасната зона от 5.7м., което не му е позволило да спре до мястото на удара и да го предотврати. Основание за това е следата от провлачване между гумената чехла и петното от червена течност с дължина от около 2.5 – 2.8 м., преди автомобила първоначално да е прегазил пешеходката, тъй като чехлата е над забрадката и петното от червена течност.

Съдът кредитира изцяло заключението на вещото лице, което е отговорило пълно и точно на поставените въпроси, като същото кореспондира със събраните по делото писмени доказателства.

Видно от представеното по делото удостоверение за родствени връзки № 103/04.06.2020 г. на кметство с.Мосомище, ищцата Д. Н. П. е внучка на починалата при процесното ПТП А.Р.М.

За претърпените от ищцата болки и страдания, вследствие загубата на баба си, са разпитани свидетелите Г.И.и В. И. живеещи в близост до ищцата. От показния им се установява, че А.М. имала 7 деца, но 5 от тях живеели на други места. В къщата на А. живеели синовете й Н. и В. със семействата си. На втория етаж от къщата живеели В..съпругата му и трите им дъщери, а на първия етаж – А., Н. със съпругата си и четирите им деца, едно от които – ищцата. Семейството на Н.и А.М. били в едно домакинство – поемали

разходите общо, готвели и се хранили заедно, празнували заедно. Бабата помагала при отглеждането на ищцата от малка. Когато родителите не могли да си намерят работа в страната, отивали по балкана да събират билки или излизали на работа в чужбина. При тези си заминавания оставяли Д.на грижите на баба й. Така между двете се зародили особено близки отношения. Преди около 12 години ищцата се омъжила, но останала да живее със съпруга си в къщата на баба си. Когато на ищцата се родило дете, баба й помагала при отглеждането му, тъй като макар и възрастна, била жизнена и подвижна. Помагала и финансово на Десислава, тъй като се занимавала с калайдисване и разносна търговия и успявала да задели средства и за внуците си. И двамата свидетели разказват за изключително топли и близки отношения между бабата и Д. Когато баба й починала, Д. била шок, изглеждала отчаяна. След смъртта на баба си тя променила поведението си. Дотогава била отворен, весел, усмихнат човек, първа заговаряла, шегувала се, след това станала мълчалива, отговаря ако я заговорят, но не контактна като преди. Преди смъртта на А. семейството се събирало на празници, веселяли се, сега се събират рядко. Д. все още не е преодоляла смъртта на баба. Държи нейни снимки в стаята си и често говори за нея, посещава гроба й.

Съдът кредитира напълно показанията на тези двама свидетели, тъй като показанията са им еднопосочни и взаимодопълващи се и пресъздават техни преки и непосредствени впечатления. Свидетелите не са заинтересовани от изхода на делото, а отделно от това не се събраха доказателства, които да оборват или да поставят под съмнение достоверността на техните показания.

Разпитани са и свидетелите Ч.– съсед на ищцата и Р..а – съпруга на третото лице Според Ч., А..а в една къща с двамата си сина Н.и В.и семействата им, но влизали от различни входове. За Д.се грижели родителите й, който работели. Уточнява, че баща й бил пастир на крави за 3-4 години, не знае какво е работил след това, а майка й работила повече време в „Пиринтекс“. Няма преки впечатления кой е водил ищцата на детска градина и кой се е занимавал с нея в къщи. Не знае как Д.е приела смъртта на баба си, не знае дали след това в семейството са се събирали за празници.

Свидетелката Л.а също посочва кои лица са живели в къщата с А.М., като обяснява, че едва във връзка с делото разбрала, че Н. – бащата на Д.живее в същата къща, считала, че са съседи, тъй като влизал от вход

отстрани на къщата. Заявява, че е виждала повече децата на В.в двора на къщата, но е виждала и Д. Не е забелязала специално отношение на А..към ищцата. Не знае какво е емоционалното състояние на ищцата след смъртта на баба й, тъй като след случая близките на А.не контактуват с тях.

Както се упомена, показанията на тези двама свидетели не опровергават показанията на свидетелите И.и И..относно близките отношения между Д.и починалата й баба, както и отражението на смъртта на последната върху ищцата. И.и И.са били близки със семейството на Д. често са ходили на гости и продължават да ги посещават, поради което имат непосредствени впечатления. Свидетелите Ч.и Л.а не са посещавали къщата на М. и нямат наблюдения върху отношенията на ищцата с баба й. И двамата заявяват, че не знаят как Д.е понесла смъртта на баба си.

По делото не е спорно, че по време на процесното ПТП по отношение на управлявания от АНГ. ИЛ. Л. л.а. „.....” с рег. №, е действал валиден застрахователен договор по задължителна застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите, под формата на застрахователна полица №от г. със застраховател Застрахователна компания „.....“ АД. В съдебно заседание, проведено на 02.04.2021 г. пълномощника на застрахователното дружество заявява, че не оспорват обстоятелството за наличие на валидна застраховка „Гражданска отговорност и това обстоятелство е прието за безспорно между страните.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът намира следното:

Съгласно § 22 ПЗР на КЗ (в сила от 01.01.2016 г.) за застрахователните договори, сключени преди влизането в сила на този кодекс, се прилага част четвърта от отменения Кодекс за застраховането, освен ако страните договорят друго след влизането в сила на този кодекс. В случая с оглед данните, че застрахователния договор е бил сключен на 18.02.2015 г., т.е. при действието на отменения КЗ и липса на данни за друго уговорено, следва приложимостта на отменения КЗ по настоящото производство.

За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл. 226, ал. 1 от КЗ (отм.), е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка

"Гражданска отговорност", между прекия причинител на вредата и застрахователя. Следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител - застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди.

В случая наличието на валидно застрахователно правоотношение към датата на процесното ПТП, по силата на което „Застрахователна компания Лев Инс“ АД е поело задължение да обезщети увредените при използването на застрахования автомобил трети лица, не е спорно обстоятелство по делото.

Съгласно разрешенията, дадени в ТР № 5 от 05.04.2006г. по т.д. № 5/2005г. на ОСГК и ОСТК на ВКС, ако подсъдимият бъде признат за виновен с присъда (както е в случая), споразумение или с решение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, актовете на наказателния съд съгласно чл. 413 от НПК и чл. 300 от ГПК са задължителни за гражданския съд. Следователно в гражданския процес е изключена свободната преценка относно осъществяването или неосъществяването на фактите, които съставляват елементи от престъпния състав, който е установен с влязла в сила присъда, респ. споразумение или решение.

Съответно в случая със задължителна за настоящия съдебен състав сила е установено виновното и противоправно поведение на водача на л.а. „.....” с рег. № КН АНГ. ИЛ. Л., който е нарушил чл.40, ал.1 и ал.2от ЗДВП и по непредпазливост е причинил смъртта на А.Р. М. (баба на ищцата).

Съгласно тълкувателно решение 1/2016г. от 21.06.2018г. по тълк. д. 1/2016г. на ОС на НГТК материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. Особено близка привързаност може да

съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения бабите, дядовците и внуците са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик.

В настоящият случай се установиха точно такива житейски обстоятелства по делото – ищцата е живяла цял живот в една къща и на един етаж с баба си, като са били в едно домакинство, поемали са общо разходите, сядали са заедно да се хранят. Когато нямали работа, родителите на ищцата събирали билки в балкана или отивали на работа в чужбина, при което оставяли Д....на грижите на баба й. Така между двете се изградила силна емоционална връзка, установена от свидетелските показания по делото. Отделно от това, по делото се установи по безспорен начин, че ищцата е преживяла тежко загубата на баба си. Тя е променила поведението си и от общителен и весел човек е станала затворена, общува по –трудно, все още често говори за баба си. Поради това неоснователни са възраженията за липса на доказателства за претърпени от ищцата болки и страдания по – големи от обичайните при загуба на баба й. Точно обратното – случаят е типичен пример кога тези болки и страдания са по – големи от обичайните, защото бабата е била човекът, който е замествал родителите на Десислава при отсъствията им, живели са заедно в едно домакинство, като очевидно бабата е била стожера на семейството.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че по безспорен начин се доказаха предпоставките на чл. 226, ал.1 от КЗ (отм.) за ангажиране на отговорността на застрахователя в случая.

Що касае до размера на иска за неимуществени вреди, съдът намира следното:

Съгласно чл.52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя

от съда по справедливост. Справедливостта изисква претърпените болки и страдания на ищеца да бъдат надлежно и адекватно обезщетени. Понятието “справедливост” не е абстрактно. Според ПП на ВС на РБ № 4/23.12.1968 г. то е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства са характера на увреждането, начина на настъпването, обстоятелствата при които е станало, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др.

Като изходи от обстоятелствата, при които е причинена смъртта на А.Р.М. (ПТП), от родствената му връзка с ищцата (баба и внучка) и от установените по делото силни по интензитет и продължителност болки и страдания от загубата, причинени на ищцата, породени от прекъснатата емоционална връзка помежду им, живели заедно дълги години в едно домакинство, съдът приема, че справедливото обезщетение по чл. 52 от ЗЗД следва да бъде определено на 13 000 лева.

Съдът не възприема за основателно възражението на ответника, че е налице лимит на обезщетението от 5000 лева по чл. 493а КЗ във връзка с § 96 от ПЗР на ЗИД на КЗ. Тази разпоредба е приета през 2018 г. и няма обратно действие. Както се упомена, за застрахователните договори, сключени преди приемане на новия КЗ се прилага редът по отменения КЗ, който не предвижда лимит на обезщетението, извън предвидения в чл.266 от КЗ (отм.). Разпоредбата на § 96 на ПЗР на ЗИД на КЗ противоречи също така на чл.1 §2 от Втора директива 84/5/ЕИО на Съвета за сближаване на законодателствата на държавите членки, свързани със застраховките „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства (МПС). С решение от 24.10.2013 г. по дело C-277/12 на Съда на Европейския съюз е прието, че член 3, параграф 1 от Директива 72/166 и член 1, параграфи 1 и 2 от Втора директива 84/5 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства покрива обезщетението за неимуществени вреди, дължимо съгласно националната правна уредба на гражданската отговорност за смъртта на близки членове на семейството, настъпила при пътнотранспортно произшествие, само до

определена максимална сума, която е по-малка от посочените в член 1, параграф 2 от Втора директива 84/5.

За да определи горния размер на обезщетение, съдът взе предвид показанията на свидетелите за последиците, които е имала внезапната смърт на баба й върху емоционалното състояние на ищцата. Същевременно не се доказва по делото тя да е развила твърдените остра стресова реакция и душевно разстройство. В исковата молба е направено искане за назначаване на съдебно – психиатрична експертиза за доказване на тези твърдения, но в първото съдебно заседание ищцата се отказва от това си искане.

По отношение на възражението за съпричиняване, направено от ответното дружество, съдът намира следното: От заключението по съдебната автотехническа експертиза по делото следва извода за наличие на съпричиняване, тъй като А.Р.М. като пешеходец е имала задължение съобразно чл. 108, ал.1 от ЗДвП да се движи по тротоара или банкета на пътното платно. Според чл.108, ал.2 от ЗДвП, когато няма тротоар или банкет или е невъзможно да бъдат използвани, пешеходците могат да се движат по платното за движение, противоположно на посоката на движението на пътните превозни средства, по възможност най-близо до лявата му граница.

В настоящият случай, съгласно заключението на САТЕ и обясненията на вещото лице в съдебно заседание, пешеходката се е движила на около 1.10 – 1.20 в дясната част на платното за движение. В случая улицата не е асфалтирана, представлява черен път със затревени неоформени тротоари /банкети в края. Според вещото лице преди ПТП пешеходката е била заобиколила разхвърляни камъни със широчина около 1.20 – 1.50 м., поради което е навлязла в платното за движение. В случая, видно от снимковия материал (направен 2 дни след ПТП) камъните не са с такова струпване, че да не позволят заобикалянето им от дясната им страна, по-близо до тротоаяра/банкета, които и не е дотолкова затревен, че да не позволи движение по него. Но най-вече пешеходката се е движила не по посочената от закона лява част на пътното платно, а в неговата дясна част и то не най - плътно в дясно. Безспорно водачът на автомобила е нарушил правилата за движение по пътищата, за което е осъден и с влязла в сила присъда, но това не е основание да се отрече обективния принос за настъпване на вредоносния резултат и от пешеходката. Вещото лице сочи препятствията отдясно на пешеходката, но не

визира такива в лявата част на пътя, освен затревената площ, представляваща неоформен тротоар или банкет.

Поради това съдът определя съпричиняване на вредоносния резултат в размер на 20 %. Така определеното съпричиняване следва да се приспадне от определеното по – горе като справедливо обезщетение по чл. 52 ЗЗД в размер на 13 000 лева. В решение № 63 от 08.07.2019г. по т.д. № 2013/2018г. на ВКС, I т.о. е прието, че при прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД редукцията на обезщетението следва да се прилага към размера, за който искът би бил основателен, ако не би се наложило намаляването му, поради допринасянето на вредата, а не към претендирания. Ето защо, като намали действителния размер на обезщетението, определен по – горе на 13000 лева, с 20 % - определеният от съда процент на съпричиняване, се получава сумата от 10400 лева, в който размер следва да присъди обезщетение в полза на ищцата.

По отношение на възражението за давност относно лихвите, съдът намира следното: При прекия иск, с който увреденият претендира обезщетение направо от застрахователя по отменения КЗ (приложим в случая) лихвите върху обезщетенията за имуществените и неимуществените вреди се дължат съгласно общото правило при непозволеното увреждане (чл. 84, ал. 3 ЗЗД) - от деня на увреждането, както и съгласно предвидената за това възможност в разпоредбата на чл. 223, ал. 2, изр. 1-во от КЗ (отм.). В този смисъл е трайната съдебна практика (решение № 220 от 23.03.2009 г. на САС по гр. д. № 2530/2008 г., решение № 78 от 16.09. 2011 г. на БАС по гр.д. № 171/2011г., решение № 6 от 28.01.2010 г. на ВКС по т. д. № 705/2009 г.). Основателно обаче се явява възражението на ответника за изтекла погасителна давност за част от вземането за лихви. По въпроса за приложението на чл. 111, б. ”в” от ЗЗД, е създадена трайна съдебна практика на ВКС, съгласно която, с оглед периодичността на задължението за лихви, когато искът е предявен след повече от 3 години от началната дата, от която е възникнало вземането за лихви, искът за лихви, на основание чл. 111, б. ”в” от ЗЗД, е погасен по давност за минал до исковата молба период от три години. Предвид това и с оглед възражението за изтекла погасителна давност, направено от ответника и датата на предявяване на иска 10.08.2020 г., искът за изтекли лихви е погасен по давност за времето от ПТП на 12.08.2015 г. до 10.08.2017 г. - 3 години назад от предявяването на иска, като законната лихва

върху главницата следва да бъде присъдена от 10.08.2017 г.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че предявеният иск за обезщетение по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) следва да бъде уважен в размер от 10400 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди настъпили вследствие смъртта на А.Р.М. при ПТП от 12.08.20125 г., виновно причинени от застрахован при ответника водач А.Л., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 10.08.2017 г. до изплащането ѝ, като искането за присъждане на обезщетение над посочения размер и за законна лихва от 12.08.2015 г. до 10.08.2017 г. следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати разноските за процесуално представителство на ищцата за един адвокат в размер на 815.36 лева, съразмерно на уважената част на иска. Неоснователно е възражението на ответника по чл. 78, ал.5 ГПК – адвокатското възнаграждение е в минимален размер съгласно чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г.

Тъй като ищцата е освободена от заплащане на държавни такси, то дължимата такава по уважения размер на иска, а именно от 416 лева, следва да се присъди в тежест на ответното застрахователно дружество. Ответника трябва да заплати и сумата от 5 лева в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Ответника също има право на разноски, съразмерно на отхвърлената част от иска. Възнаграждението за юрисконсулт съдът определя на 300 лева. Съответно от така сторените разноски в общ размер на 800 лева, ищцата дължи на ответника 92 лева (тя е освободена от държавни такси и разноски, но не и от разноските на другата страна).

На третото лице разноски не се дължат.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Застрахователна компания“ АД, сгр София да заплати на Д. Н. П., ЕГН: ***** от с.Мосомище, обл.Благоевград, сумата в размер на 10400 (десет хиляди и четиристотин) лева, представляваща

обезщетение за неимуществени вреди, настъпили вследствие причиняване смъртта на А.Р. М. при ПТП от 12.08.2015 г., виновно причинено от застрахован по задължителна застраховка „ГО“ при ответника водач А.Л., ведно със законната лихва от 10.08.2017 г. до окончателното ѝ изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска над посочения размер на обезщетение от 10400 лева до предявения размер и за законната лихва за периода от 12.08.2015 г. до 10.08.2017 г., като неоснователен.

ОСЪЖДА „Застрахователна компанияАД, с ЕИК, гр София да заплати на Д. Н. П., ЕГН: ***** от с.Мосомище, обл.Благоевград сумата в размер на 815.36 (осемстотин и петнадесет лева и тридесет и шест стотинки) лева, представляваща разноски в настоящото производство, като оставя без уважение искането за разноски в останалата част.

Присъдената сума може да бъде заплатени по следната посочена в исковата молба банкова сметка в „Банка ДСК“ АД: IBAN: BG 68 STSA 9300 0020 4830 35, BIC: STSABGSF, с титуляр Д. Н. П..

ОСЪЖДА Д. Н. П., ЕГН: ***** от с.Мосомище, обл.Благоевград да заплати на „Застрахователна компания“ АД, с ЕИК, гр София сумата в размер на 92.00 (деветдесет и два) лева, представляваща сторените в настоящото производство разноски, съразмерно на отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА „Застрахователна компания“ АД, с ЕИК, гр София да заплати в полза на Районен съд Гоце Делчев държавна такса в размер на 416 (четиристотин и шестнадесет), ведно с 5 (пет) лева за издаване на изпълнителен лист.

Решението е постановено при участието на трето лице – помагач на страната на ответника, а именно АНГ. ИЛ. Л., ЕГН, от с.Мосомище, обл.Благоевград

Решението на съда подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд гр.Благоевград в двуседмичен срок от получаване на съобщението за изготвянето му от страните.

Съдия при Районен съд – Гоце Делчев: _____